

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to

M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.

Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

JĘZYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony

TEST DIAGNOSTYCZNY

Symbol arkusza

MMKK-R0-**100**-2212

DATA: **14 grudnia 2022 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Możesz korzystać ze słownika językowego.

**Lista lektur w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)**

Proza

Budzisz Alojzy, *Dokôžë* (wybrane utwory lub fragmenty)
Ceynowa Florian, *Rozmòwa Kaszëbë z Pòlôchã* (fragmenty)
Derdowski Hieronim, *Ò panu Czôrlńszcim, co do Pùcka pò sécë jachôł* (całość)
Drzeżdżon Jan, *Twarz Smętka* (fragmenty)
Janke Stanisław, *Łiskawica* (fragmenty)
Jażdżewski Bolesław, *Wspomnienia kaszubskiego Gbura*, cz. 3 (fragmenty)
Labuda Aleksander, *Gùczów Mack gôdô* (wybrane felietony)
Łajming Anna, *Czterolistna koniczyna* (wybrane opowiadania lub fragmenty); *Dzieciństwo, Młodość* (wybrane fragmenty)
Majkowski Aleksander, *Žëcé i przigòdë Remùsa* (całość)
Walkusz Jan, *Sztrądã słowa* (fragmenty)
Zbrzëca Jón (ps.), *W stolëcé chmùrników* (wybrane eseje lub ich fragmenty)

Poezja

Wybór wierszy następujących poetów:

Bieszk Stefan, Czaja Ida, Derdowski Hieronim, Drzeżdżon Jan, Heyke Leon, Janke Stanisław, Karnowski Jan, Labuda Aleksander, Majkowski Aleksander, Nagel Alojzy, Pepliński Antoni, Rompski Jan, Sędzicki Franciszek, Stachurski Jerzy, Szymańska Ugowska Bożena, Trepczyk Jan, Zbrzyca Jan (ps.)

Dramat

Wybrane dramaty w całości lub fragmentach Jana Karnowskiego oraz Jana Rompskiego Sychta Bernard, *Hanka sã żeni* (fragmenty) lub inny dramat we fragmentach.

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Proza

Fikus Stefan, wybrane fragmenty prozy
Grass Günter, *Blaszany bębenek* (fragmenty)
Heyke León, *Dobrogòst i Miłosława* (fragmenty).

Wëbierzë jeden z pòstãpnëch tematów i napiszë wëprôcowanié.

- Twòja prôca mùszi miec nômnì **350 słów**.
- Numer wëbrónégò tematu wpiszë w krôtkã.
- Zapiszë wëprôcowanié w wëznaczonym placu. Nie piszë na marginesach.

Temat 1. (0–35)

Jak w lëteraturze je przedstôwióny mòtiw przemijaniô? Zinterpretuj zagadnienié.

W rozwôzaniach ôdwôlôj sã do dowodów *Bez swiat* Éwë Warmòwsczi i * [Nie krący sã kółkò przë piéckù] Bòżenë Ûgòwsczi.**

Éwa Warmòwskô

Bez swiat

Jesz tak niedôwno
za rączkã
na krótczych nóżkach
przeziérzôł człowiek swój malinczi swiat.
Jak w ny tasce bez ùcha
szmaka zbòżowô kawa,
a swójsczi chléb z maslã
lepszi bël jak kùch.
Z pùpkã na klinie
zaslëchónô w snôżë bôjczy mëmë,
bezkłopotnô, bez jiwrow, smùtków i wòlnô jak ptôszk.
Mëslôł malinczi człowiek, że wiedno bãdze tak.
Dzeczynné lata dôwno minãlë
jaż w ôkù krący sã lza...
I sã wëdôwô jakbë to wczora
wãdrowôł człowiek
i pòznôwôł swiat.

Éwa Warmòwskô, *Bez swiat*, [w:] *Dzeczynny malowóny swiat*, Bãckô Hëta 2015, s. 143.

Bòżena Ûgòwskô

Nie krący sã kółkò przë piéckù
Nie mòtô nìcht wełnë ùprzãdli
Tak samò równak skòczk spiéwô
I szëmiã òb jesëń ùwiãdlë

Lëstë pòd stopã czurpiącą
W wiecznoscë stronã òtemklã
W wspominkù leno nitka smùkónô
Mëmczënë rãkã, co cenką

Strużką nawlókô sã na mòtk
Jak żęcô lécka krótszô co dnia
Drężącô jiwřã gòdzënë wieczórny
Czej zewsząd cénie sã schòdają na

Òddzãkòwanié... na przëwitanié...
Na pùstą noc i dwiérzi zamknienié
Jesz pòrã kroków, lubny wespółmink
I zblakłëch òczów na swiat wezdrzenié

Bë zaniesc w nich Bògù swójszi òbròzk
A w niebie pòczëc sã jak w rodny zemi

Bòżena Ùgòwskò, [Nie krący sã kółkò przë piéckù], [w:] *Òkrëszënë żęcégò*, Gduńsk 2016, s. 10.

Temat 2. (0–35)

Jaczé znaczenié mò tradicjò w żëcym człowieka? Rozważë zagadnienié, òdwòliwającë sã do załączonégò tekstu i wëbrónégò dowodu z kaszëbsczi lëteraturë.

Aleksandra Majkòwskò

Tradicjò, roda i miłota w tomikù Odecknienié

10 czerwińca 2017 r. Przëdnò Radzëzna Kaszëbskò-Pòmòrsczégò Zrzeszeniò przëjimnãła ùchwòlënk nr 18/2017, jaczi ògłosył rok 2019 rokã Jana Trepczika. Z ti leżnoscë òdbëło sã wiele pòtkaniów, kònfereńcjów, wëstòwków namienionëch temù bëlnémù kòmpòzytorowi, pòecie i àutorowi dwatomówégò *Słownika polsko-kaszubskiego*. KPZ wëdało téż kalãdòrz, na jaczim pòjawiło sã zëwiszczë sparłãczoné z ùtwòrczima zainteresowaniami Mëstra Jana – „Tradicjò. Roda. Miłota”. Te trzë słowa pòdczorchiwają wòżny dzél pòeticczich rozlubieniów Trepczika [...].

Tradicjò to wedle Słowarza Pòlsczégò Jãzëka PWN „całosc zwëków, normów, pòzdratków, zachòwaniów itd. włòscëwëch dlò jaczégòs spòlëznówégò karna, przekazywónëch z pòkòleniò na pòkòlenié; téż: nieprzerwónosc tëch zwëków, normów, pòzdratków abò zachòwaniów”. Wspomniòną w ti definicji spòlëznową grëpą są w tomikù *Odecknienié* Kaszëbi i to jich zwëczy, a téż zachòwania są tuwò òpisywóné. Trepczik widzy równak swòjich domòków, jich historiã i teritorium na òsoblëwi òrt. Interpretëje niewielné (w czãdze, w jaczim pòwstòwałë òpisywóné lirczi) historyczne zdrzòdła tak, żebë pasowalë do jegò ùdbë, wedle jaczi Kaszëbi są przëdnyma erbama kòlbòłtowëch Słowianów. Mómë tu do ùczinkù z wërazną mitologizacją historii, mést w òpiarcym ò ksążkã méstra i szkólnégò Trepczika Aleksandra Majkòwsczégò *Historia Kaszubów*. Nòwikszą szlachòtą midzë ùdbama zamklima we wspomniòny pùblikacji i w tomikù *Odecknienié* je trzimanie za jedno Kaszëbów i Weletów abò téż Wendów.

Wedle lircznégò subiektu pamiãc ò zwëkach, historii i dobëcach tegò dównégò kòlbòłtowégò lëdu je dlò Kaszëbów dzejnikã parłãczącym z dównyma pòkòleniami i równoczasno midzë sobą [...].

Dzëlã tradicji je w tomikù *Odecknienié* ùwòżanié dlò ùròbkù pòprzëdnëch pòkòleniów kaszëbsczi dzejarzów i pisarzów. Tomòsz Kantzow, Szëmón Krofej, Michòł Mòstnik, Léon Heyka, Jón Karnowsczi, Jón Rómpsczi, Marión Mòkwa – to wòżny przedstòwcowie na turze

kaszëbsczi tradicji. Òsoblëwi môl mają tu: Floriôn Cenôwa i Aleksander Majkòwsczi. Pierszi z nich je symbolã dzyrskòscë i bùchë z kaszëbsczégò pòchòdzeniô. Cenôwa to pòstacjô, jakô mô òsoblëwi znaczeniã dlô zrzeszińców. [...]

Wôżnym dzelã tradicji je dlô lirycznégò subiektu symbol Grifa, jaczi pòjôwiô sã òsoblëwie w przełomaniowëch sztërkach dlô kaszëbsczégò lëdu, a jegò „òdecknienié” je pòkazywóné jakno cël dzejaniô wszëtczich swiãdnëch Kaszëbów. W tomikù pòjôwiają sã téż zwëczy zrzeszoné z òbrzãdowim rokã i nôwôżniészima chrzescëjańszima swiãtama. Sã òne w *Odecknienim* sparłãczoné z kaszëbizną, òdrodã tatczëznë. Na przëmiôr òpisënk Gòdów we wiërzce *Na Gòdë* (s. 91–94) zaczinô sã tradycyjò òd danczi, dôrënków, kùglów, żëczbów i bicô zwònów na pasterkã, ale z redotã z narodzeniô Christusa wespółgraje zajiscienié ò kawel rodnégò jãzëka i Kaszëbsczégò Zrzeszeniô.

Jón Trepczik mô zesakralizowónã kaszëbskã tradicjã. Starã ò kaszëbiznã mô pòstawioné na jedny rówiznie z religijnyma òbrzëszkama. Szlachòwné dzejania, òsoblëwé, mającé za cël zwikszenié pòczëcò wòrtnotë rodny zemi i jãzëka, sã czãsté w kaszëbsczi lëteraturze, pòjôwiają sã ju w *Rozmòwie Pòlôcha z Kaszëbã* i *Rozmòwie Kaszëbë z Pòlôchã* Floriana Cenôwë, w *Żëcym i przigòdach Remùsa* Aleksandra Majkòwsczégò, a w XXI w. sã znankòwné m.jin. dlô ùtwòrstwa Stanisława Janczi (òsoblëwie w taczich wiërztach jak: *Aniôł plakòł* z tomika *Kòl kùńca wiekù*, *Swójszczëzna* abò *Tak mie przëszło* z *Do biôlégò rena*).

Aleksandra Majkòwskô, *Tradicjô, roda i miłota w tomikù Odecknienié*, [w:] „Biuletin Radzëznë Kaszëbsczégò Jãzëka 2019”, s. 104–110.

WYPRACOWANIE

na temat nr

Miejsce dla egzaminatora

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Miejsce dla egzaminatora

Tabele wypełnia egzaminator!

				Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.		
1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	0	1	Brak lektury obowiązkowej.	Nie dotyczy problemu.	Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM KLIK
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	Struktura wypowiedzi	0		1		2		3	
		G	F	E	C	D	B		

		Liczba błędów w spójności			
3b	Spójność wypowiedzi	0	1	2	3

3c	Styl wypowiedzi	0	1
-----------	------------------------	----------	----------

4a	Zakres i poprawność środków językowych	Liczba błędów językowych	0	1	2	3	4	5	6	7
			3 3 3 2 2 1 H G F H G H	3 2 1 E F G	3 2 1 D E F	3 2 1 C D E	3 2 1 B C D	3 2 1 A B C	2A	1B

4b	Poprawność ortograficzna	Liczba błędów ortograficznych	0	1	2

4c	Poprawność interpunkcyjna	Liczba błędów interpunkcyjnych	0	1	2

Łączna liczba punktów:

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

JEŹYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony
Formuła 2023

JEŹYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony
Formuła 2023

JEŹYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony
Formuła 2023

